

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ตาม
แนวคิดสมองเป็นฐาน

Development of Learning Activity Packages to Enhance Language Readiness
of Preschool Children
Based on Brain-Based Learning Approach

วรัทยา ศรีชัย¹, เบญจรัตน์ ราชฉวาง²

นักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี¹

อาจารย์มหาวิทยาลัยปทุมธานี²

Corresponding author's e-mail:benjarat.r@ptu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน และ 2) เปรียบเทียบความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาตามแนวคิดสมองเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยอายุ 4 – 6 ปี ในโรงเรียนบ้านโคกนิคมโนนสวาท ตำบลวังชมภู อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 20 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากับ 4.70 2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.71 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และ 3) แบบวัดความพร้อมทางด้านภาษา มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent samples

ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.75/89.25 และ 2) ผลการเปรียบเทียบความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีความพร้อมทางด้านภาษาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ความพร้อมทางด้านภาษา เด็กปฐมวัย แนวคิดสมองเป็นฐาน

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop Learning Activity Packages based on the Brain-Based Learning (BBL) approach to enhance the language readiness of preschool children, and 2) to compare the language readiness of preschool children before and after implementing the developed learning activity packages. The sample consisted of 20 preschool children, aged 4–6 years, at Ban Khok Niyom Non Sawad School, Bueng Kan Province, under the Bueng Kan Primary Educational Service Area Office, enrolled in the 2025 academic year. The participants were selected through purposive sampling. The research instruments included: 1) lesson plans, which were evaluated at the highest level of appropriateness 4.70; 2) Learning Activity Packages based on the Brain-Based Learning approach, with an overall mean score of 4.71, representing the highest level of appropriateness; and 3) a language readiness test with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of 1.00. Data were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation. The research instruments were validated using the IOC, and the hypothesis was tested using the t-test for dependent samples.

The results of the research revealed that 1) the efficiency of the Learning Activity Packages based on the Brain-Based Learning (BBL) approach for developing the language readiness of preschool children was 82.75/89.25, which met the established criteria; and 2) the comparison of language readiness among preschool children demonstrated that after implementing the activities, the children's language readiness was significantly higher than before the instruction at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Learning Activity Packages, Language Readiness, Preschool Children, Brain-Based Learning (BBL) Approach

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568 ได้กำหนดแนวทางที่ยึด “เด็กเป็นศูนย์กลาง” โดยเน้นการพัฒนาทักษะชีวิต การเรียนรู้ตามวัยอย่างเป็นองค์รวม ผ่านการเล่นที่มีความหมายและการจัดประสบการณ์แบบเชิงรุก ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการสมองของเด็ก รวมทั้งสนับสนุนให้สถานศึกษาทำงานร่วมกับครอบครัว และชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568: 2) อย่างไรก็ตาม แม้มีแนวทางที่ดีในระดับนโยบาย แต่ในทางปฏิบัติยังพบว่า ครูปฐมวัยจำนวนมากยังขาด

ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง หรือที่เรียกว่า Brain-Based Learning และยังมีข้อจำกัดด้านวิธีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเฉพาะด้าน เช่น ด้านภาษา ทั้งนี้พัฒนาการด้านภาษาถือเป็นรากฐานที่เชื่อมโยงกับพัฒนาการในทุกมิติของเด็ก โดยเฉพาะด้านสติปัญญาและการเข้าสังคม ทักษะการฟังและพูดเป็นพื้นฐานที่เด็กต้องใช้ในการสื่อสาร เข้าใจผู้อื่น และแสดงออกซึ่งความคิด ความต้องการ และความรู้อย่างเหมาะสม หากเด็กมีพัฒนาการทางภาษาล่าช้าหรือไม่เหมาะสมกับวัย อาจนำไปสู่ปัญหาในการเรียนรู้ในระดับขั้นต่อไป รวมถึงความยากลำบากในการเข้าสังคม การควบคุมอารมณ์ และการพัฒนาการทางปัญญาอย่างรอบด้าน (พรทิพย์ สิริชินสุทธิ, 2567: 31)

จากการศึกษาในพื้นที่หลายแห่งยังพบว่า เด็กบางกลุ่มโดยเฉพาะในชุมชนชนบทหรือครอบครัวที่มีข้อจำกัดด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ มีแนวโน้มที่จะมีพัฒนาการทางภาษาล่าช้ากว่ามาตรฐานตามวัย งานวิจัยของจิรา ภาณุ พัทลุง (2566: 42) พบว่า เด็กวัย 1-3 ปีที่มีภาษาช้า หากไม่ได้รับการกระตุ้นและจัดกิจกรรมเฉพาะทางอาจเกิดความล่าช้าอย่างต่อเนื่อง และส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา นอกจากนี้เด็กกลุ่มนี้ยังขาดแรงจูงใจในการสื่อสารและการเข้าสังคมกับผู้อื่น ในขณะที่แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) เป็นแนวทางหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก โดยมุ่งเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงในบรรยากาศที่ปลอดภัย สนุก และมีอารมณ์เชิงบวก กิจกรรมที่ใช้ประสาทสัมผัสหลายทางควบคู่กับการเคลื่อนไหว เช่น การเล่นเกม การเล่นบทบาทสมมติ การสื่อสารในกลุ่มย่อย หรือกิจกรรมประกอบเพลง ถือเป็นรูปแบบที่สามารถพัฒนาทักษะภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จิตรา รัตน์เปรมจิตร, 2567: 112) นอกจากนี้ งานวิจัยของ สุพัตตรา แสนปากดี (2566: 54) ที่ศึกษา “กิจกรรมเล่นบทบาทสมมติ” พบว่า เด็กอนุบาลที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมมีพัฒนาการด้านการพูดดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะด้านความชัดเจนในการออกเสียง การเรียงลำดับคำ และความมั่นใจในการพูด ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า แนวทางการจัดกิจกรรมที่ผสมผสานการกระตุ้นทางอารมณ์และประสาทสัมผัส มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างชัดเจน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความพร้อมทางด้านภาษาในเด็กปฐมวัย โดยอิงแนวคิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง (Brain-Based Learning) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางด้านภาษาไปพร้อมกับการกระตุ้นสมองในรูปแบบที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความพร้อมทางภาษาและพัฒนาการด้านสติปัญญาอย่างสมวัย สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กอายุ 3-6 ปี อันเป็นช่วงวัยที่สำคัญในการวางรากฐานสู่การเรียนรู้ระยะยาว

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษา ของเด็กปฐมวัย ในกลุ่มพรเจริญ อำเภอรพรเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เป็นเนื้อหาในกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568 โดยแบ่งการจัดประสบการณ์เป็น 8 หน่วย ผู้วิจัยได้ใช้แผนการจัดประสบการณ์ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ 1) ตัวเรา 2) คมนาคม 3) บ้านของเรา 4) โรงเรียนของเรา 5) สัตว์น่ารัก 6) รู้จักต้นไม้ 7) ประสาทสัมผัส และ 8) ของเล่นของใช้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดสมองเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาตามแนวคิดสมองเป็นฐาน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. ความพร้อมทางด้านภาษาหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเด็กปฐมวัยมีการความพร้อมทางด้านภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กปฐมวัย มีความพร้อมทางด้านภาษา สามารถใช้ภาษาเพื่อเข้าใจและสื่อสารได้เหมาะสมตามช่วงวัย
2. ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้พัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย
3. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย สามารถนำไปส่งเสริมความสามารถในด้านอื่นๆ ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยในกลุ่มโรงเรียนพรเจริญ ตำบลวังชมภู อำเภอรพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 80 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยอายุ 4 – 6 ปี ในโรงเรียนบ้านโคกนิคมโนนสวาง ตำบลวังชมภู อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 20 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์ ผลของการประเมินแผนจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากับ 4.70 2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ผลของการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.71 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และ 3) แบบวัดความพร้อมทางด้านภาษา ผลของการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดความพร้อมทางด้านภาษา ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อวัดระดับความพร้อมทางด้านภาษาก่อนการได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น

2. การจัดประสบการณ์ตามชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning: BBL) ซึ่งประกอบด้วยจำนวนทั้งสิ้น 3 ชุดกิจกรรม ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นและผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ

3. การทดสอบหลังเรียน (Post-test) หลังจากสิ้นสุดการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามชุดกิจกรรมครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดความพร้อมทางด้านภาษา ชุดเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพิจารณาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น

4. การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 3 ชุด ซึ่งได้แก่กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านการฟัง การพูด การอ่านเบื้องต้น และการเขียนตามวัย โดยทุกกิจกรรมออกแบบให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568

ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 4 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง โดยไม่นับการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และใช้การทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design

5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน ค่าความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างของข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อมูลก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร t-test (Dependent Sample Test)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ตามเกณฑ์ 75/75

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเด็กปฐมวัยที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายหน่วย (E_1) และคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบความพร้อมทางภาษา (E_2)

คะแนน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของคะแนนเต็ม	ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม
E_1	50	41.15	2.97	82.75	82.75/89.25
E_2	20	17.85	0.67	89.25	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเด็กปฐมวัยที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายหน่วย (E_1) ซึ่งมีคะแนนเต็ม 50 คะแนน เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 41.15 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.97 คิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็มเท่ากับ 82.75 ขณะที่คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบความพร้อมทางภาษา (E_2) ซึ่งมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.85 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 คิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็มเท่ากับ 89.25

2. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพร้อมทางด้านภาษา โดยวัดจากแบบทดสอบความพร้อมทางด้านภาษา เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและ หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพร้อมทางด้านภาษาระหว่างก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน

ช่วงการวัด	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	df	t	P-value
ก่อนเรียน	20	20	15.65	0.67	19	23.91	.0001*
หลังเรียน	20	20	17.85	0.67			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย จำนวน 20 คน ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาตามแนวคิดสมองเป็นฐาน พบว่า ก่อนเรียนเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.65 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 ขณะที่หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.85 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67

ผลการทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน พบว่า คะแนนความพร้อมทางด้านภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 23.91, df = 19$) แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐานสามารถพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลและสรุปผล

1. จากการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.75/89.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียน (E_1) เท่ากับ 82.75 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมและเรียนรู้ระหว่างการเรียนได้ในระดับดี ขณะที่ค่าประสิทธิภาพหลังเรียน (E_2) เท่ากับ 89.25 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธนันต์ บุญมาก (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบชุดกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กอายุ 5-6 ปี งานวิจัยนี้พัฒนาชุดกิจกรรมที่เน้นการกระตุ้นสมองผ่านการฟัง พูด เล่น และลงมือทำจริง ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นมิตรตามหลัก BBL กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการประเมินก่อนและหลังการจัดกิจกรรม พบว่า เด็กมีคะแนนความพร้อมทางภาษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และแสดงความพึงพอใจในระดับสูงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.85, S.D. = 0.15)

2. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีความพร้อมทางด้านภาษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานสามารถส่งเสริมและพัฒนาความพร้อมทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานที่คำนึงถึงพัฒนาการและการทำงานของสมองเด็กปฐมวัย โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การมีส่วนร่วมของประสาทสัมผัสหลายด้าน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายและปลอดภัยทางอารมณ์ ซึ่งช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองและเอื้อต่อการเรียนรู้ด้านภาษา ส่งผลให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะการฟัง การพูด และการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย เลาหลงกรณ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมโดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ชุดกิจกรรม และหลังการทดลอง เด็กมีคะแนนทักษะชีวิตเพิ่มขึ้นจาก 1.69 เป็น 1.89 อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ควรส่งเสริมการใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับการสะท้อนคิด เนื่องจากค่าประสิทธิภาพดี ครูผู้สอนควรนำชุดกิจกรรมนี้ไปใช้โดยจัดพื้นที่ให้เด็กปฐมวัยได้แลกเปลี่ยนคำตอบหรืออภิปรายร่วมกันหลังจากจบแต่ละกิจกรรม เพื่อดึงศักยภาพของชุดการเรียนรู้ออกมาให้สูงสุด
2. ครูและสถานศึกษาควรนำรูปแบบกิจกรรมนี้ไปขยายผลโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การใช้สื่อที่มีสีสัน การใช้เสียงเพลงประกอบ หรือกิจกรรมที่เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายควบคู่กับการฝึกทักษะภาษา เพราะสมองของเด็กปฐมวัยจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อรู้สึกผ่อนคลายและได้มีส่วนร่วมผ่านประสาทสัมผัสที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเพื่อทดสอบความคงทนของความรู้หลังจากผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์ หรือ 4 สัปดาห์ เพื่อประเมินว่าชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นนี้ช่วยให้เด็กปฐมวัยสามารถจดจำและประยุกต์ใช้ความรู้ได้ในระยะยาว ไม่ใช่เพียงแค่ทำคะแนนได้ดีทันทีหลังจบการเรียนรู้เท่านั้น
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมว่าการจัดกิจกรรมตามแนวคิด BBL ในช่วงเวลาที่ต่างกันของวัน เช่น ช่วงเช้า ช่วงบ่าย ส่งผลต่อความพร้อมทางภาษาของเด็กแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่าช่วงเวลาใดที่สมองของเด็กปฐมวัยมีความพร้อมในการรับรู้และพัฒนาทักษะทางภาษาได้มีประสิทธิภาพสูงสุด

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่กรุณาให้คำปรึกษาคำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- จิตรา รัตน์เปรมจิตร. (2567). ผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยนิทานภาพส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวก ของเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จิรภา ฦ พัทลุง. (2566). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21: แนวทางการพัฒนาในบริบทไทย. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ สิทธิชนสุทธิ. (2567). ผลของกิจกรรมส่งเสริมการพูดผ่านนิทานภาพต่อความสามารถด้านการสื่อสาร ของเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ภัทรนันต์ บุญมาก. (2560). กิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). แนวทางการใช้สื่อส่งเสริมการเรียนรู้ปฐมวัย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุพัตตรา แสนปากดี. (2566). การใช้กิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- อรทัย เลาอลงกรณ์. (2565). แนวทางการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะภาษาของเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.